



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

Tractatus II. In I. Præceptum De Fide, Spe, Charitate, Religione, & Peccatis
oppositis

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1711

Sectio I. Qualiter Fides necessaria necessitate medii?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59952](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59952)

de Pœnitentia, de contritione seu dolore universali eliciendo. Et hoc modo fides implicita omnium omninò credendorum sine dubio omni homini adulto necessaria est ad salutem, eo ipso enim, quo quis paratus esset aliquid à Deo revelatum, vel ab Ecclesia ad credendum propositum, non credere, infidelis esset vel hæreticus; imò eo ipso aliam illam veritatem non crederet Fide Divina ob Auctoritatem Dei revelantis, si aliquid similiter à Deo revelatum paratus esset non credere; ut intuenti patet. Sermo ergò est de fidei Articulis, & explicitè credendorum necessitate, seu quænam actu & explicitè necessariò credenda sint necessitatè tam medi, quàm præcepti?

SECTIO I.

Qualiter Fides necessaria necessitate medi?

SUMMARIUM.

3. In omni statu necessitate medi, necessaria est ad salutem aliqua fides supernaturalis.
4. Et quidem explicita, unum & verum esse Deum; Principium & finem nostrum ultimum.
5. Post lapsum etiam necessaria est fides in Christum Mediatorem:
6. De necessitate præcepti quidem semper explicita.
7. An verò in eum etiam explicita, sit necessaria necessitate medi, duplex est sententia
8. Proponitur sententia affirmativa, probabilior.
9. Proponitur sententia negativa, probabilis.
10. Qualiter fides necessaria sit necessitate præcepti.

ASSERTIO I.

OMni homini in omni statu Legis Naturæ, Scriptæ, & Evangelicæ necessitate mediæ simpliciter necessaria est ad salutem aliqua Fides Divina supernaturalis, & explicita, unum & verum esse Deum, Principium & Finem nostrum ultimum: Et post lapsum etiam Fides in Christum Mediatorem, saltem implicita. Est tota communissima cum D. Thoma, & Scoto; excepto ultimò validissimè controversò.

§. I.

Necessaria est aliqua Fides Divina supernaturalis.

HOc ipsum est de Fide, quod latè docet Apostolus totâ epistolâ ad Romanos, & ad Galatas, neminem scilicet esse justificandum, nisi per Fidem. Et ad Hebræ. II. *Sine Fide impossibile est placere Deo.* Et I. ad Corinth. 2. Omnem humanam & naturalem cognitionem ac sapientiam tanquam ad salutem sufficientem reiicit dicens: *Ut Fides nostra non sit in Sapientia hominum, sed in virtute Dei. Sapientiam autem loquimur inter perfectos, Sapientiam verò non hujus sæculi, neque Principum hujus sæculi, qui destruuntur, sed loquimur Dei sapientiam in mysterio, qua abscondita est &c.* Et rationem indicavit ibid. ad Hebræ. II. *Fides est substantia rerum sperandarum, id est, fundamentum ac basis totius Spei ac salutis nostræ.* Undè sic argumentari licet: Salus, Beatitude, & ultimus finis hominis est supernaturalis maximè; in quem tamen assequendum Fide, Spe,

C 3

&

& Charitate tanquam mediis tendere debet homo :
 Atqui implicat in finem supernaturalem assequen-
 dam tendere , eumque attingere per media natura-
 lia tantum : ergo homini in omni statu necessita-
 te mediis necessaria est Fides aliqua supernaturalis ex
 triplici capite. Primò ex parte principii : ut scili-
 cet eliciatur ab habitu supernaturali infuso *Fidei* ,
 aliòve auxilio supernaturali Gratia divina. Se-
 cundò ex parte motivi formalis , ut scilicet conci-
 piatur principaliter propter revelationem & verita-
 tem Dei infallibilem. Tertiò ex parte objecti seu
 ipsius veritatis creditæ , ut scilicet res credita Fide
 Divina necessaria ad salutem , non sit naturalis or-
 dinis ac naturaliter tantum cognoscibilis , sed ordi-
 nis supernaturalis , ac supernaturaliter tantum ac
 Divina Fide cognoscibilis. At nonne supra concessimus ,
 Deum esse , & unum esse , esse naturaliter
 cognoscibile ? R. ita ; sed concipiendo Deum sub
 ratione Primæ causæ seu primi Motoris ac primi
 Principii naturæ : minimè verò sub ratione Aucto-
 ris Gratia & ultimi Finis Supernaturalis , quod ip-
 sum tamen necessitate mediis necessariò credendum ,
 ut mox patebit , & nullus unquam Philosophus lu-
 mine naturali assequi potuit.

§. II.

*Et Explicita , unum esse verum Deum , Princi-
 pium & finem nostrum ultimum.*

- 4 **U**tpote omnium Creatorem , bonorum Re-
 muneratorem , malorum Vindicem , etiam
 supernaturaliter in altera vita. Rationem indicat
 Apostolus Heb. II. *Credere oportet, accedentem ad
 Deum*

Deum, quia est, & quia requirentibus se Remunerator sit. Nam ipsa lege naturali homini à principio suæ creationis inditâ, eumque ad finem supernaturalem æternæ Beatitudinis dirigente, tenetur omnis homo adultus tendere in ultimum finem, ad quem creatus est: sed principium tendentiæ in ultimum finem, est Fides juxta Apostolum cit. & implicat hominem ullo modo tendere in ultimum Finem Deum, nisi credat, Deum esse suum Principium & ultimum Finem, bonorum Authorem & Remuneratorem: ergo Fides hæc explicita in unum verum Deum est necessaria ad salutem, non tantum necessitate præcepti, sed etiam necessitate medii, ut sine hac Fide simpliciter ultimus Finis acquiri nequeat, stante etiam quacunque impotentia, vel ignorantia. Quia absolutè loquendo nullam hic in ullo homine adulto posse dari impotentiam vel ignorantiam invincibilem apertè docet D. Paulus ad Rom. 1. dicens: *Revelatur ira Dei à celo super omnem impietatem & injustitiam hominum eorum, qui veritatem Dei in injustitia detinent, quia quod notum est Dei, manifestum est in illis: Deus enim illis manifestavit; invisibilia enim Dei à creatura mundi per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque ejus Virtus & Divinitas; ita ut sint inexcusabiles &c.* Hæc Apost. Certissima ergo Fide tenendum, absque Fide unius veri Dei neminem salvatum, nec salvari posse. Undè meritò rejicitur ab omnibus sententia nostri *P. Vega. l. 6. in Conc. Frid. c. 7. & 20. Et Soti 2. De natura & Gratia. c. 11.* Hominem, qui cognoscens

scens legem naturalem, faceret, quod potest, et
 invincibiliter ignoraret Deum, salvari posse. At
 que insuper sub Innocentio XI. Anno 1679. dam-
 nata est hæc propositio 22. *Non nisi Fides unius De-
 i necessaria videtur necessitate medii: Non autem
 explicita Remuneratoris.*

§. III.

*Et post lapsum, etiam Fides in Christum
 Mediatorem.*

5 **C**ertissimum de Fide. Ex Scriptura passim
 Act. 4. *Neque enim aliud nomen datum est sal-
 tati hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.*
 Rom. 3. *Quem proposuit Deus Propitiatorem per
 Fidem.* 1. ad Corinth. 15. *Sicut in Adam omnes mor-
 riuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur.*
 Et ipse Salvator Joan. 3. *Sicut Moyses exaltavit
 serpentem in deserto (in figura scilicet futuri Me-
 diatoris, in quem credentes salvi fiunt.) ita exalta-
 ri oportet Filium hominis, ut omnis, qui credit in
 illum non pereat, sed habeat vitam aternam.* Et
 ratio est clara: Quia Fides manet necessaria necessi-
 tate medii etiam post lapsum: Atqui post lapsum,
 quando agnoscit homo, se Divinam gratiam privatum,
 ex se non posse amplius consequi ultimum finem,
 Fides & Spes nostra necessario debet tendere in
 Deum etiam ut Salvatorem & Liberatorem suum,
 quocumque tandem medio, vel mediatore sibi pla-
 cito, qui defacto est Christus; ergo necessitate me-
 dii necessaria semper fuit & est Fides aliqua in
 Christum Mediatorem, explicita, vel saltem im-
 plicita: atque certissima Fide tenendum absque Fide
 saltem

saltem implicita in Christum Mediatorem, nullum unquam hominem salvatum, aut salvari posse.

Fidem autem explicitam in illum saltem necessitate Præcepti semper necessariam fuisse, juxta modum tamen & mensuram revelationis factæ pro temporum & personarum varietate, certum est apud omnes ex eadem ratione modò data: quia post lapsum etiam lege naturali tenetur homo tendere in ultimum Finem Deum, & consequenter etiam in Mediatorem suum: atqui à principio mundi Deus constituit Christum Mediatorem humani generis, eumque pro omni statu aliquo modo revelavit: ergò tenetur homo habere aliquam Fidem actualem & explicitam in Christum Mediatorem & Salvatorem hominum pro quocunque statu: tamen juxta modum & mensuram revelationis, & pro temporum & personarum varietate. Nam quantò homines remotiores fuerunt à tempore Christi, eò obscurius Mysteria Christi revelata crediderunt. Pro statu enim Legis Naturæ, juxta communem Theologorum, solum præcipuis Patribus, Adamo, Abrahamo, Job. &c. expressius revelatum est mysterium venturi Liberatoris seu Messias; cæteris obscuris figuris & Sacrificiis eò directis sufficiebat credere in confuso adiuturum aliquando aliquem, sive Deum, sive Hominem, sive Angelum, qui humanum Genus à peccato & damnatione eriperet, ac Beatitudini restitueret, qua Fide etiam constabat Fides parentum pro remedio parvulorum à peccato originali, fortè (ut divinat Scotus) ejusmodi verbis expressa: *Venturus Mediator vel Messias te salvet, vel*

salvabit. At verò in Lege Scripta per Moysem Prophetam Mysterium Incarnationis, & ventum Messiaè apertius patefactum, jam magis explicita & distincta Fides in Christum necessaria erat, & etiam fuit. Undè Matth. 2. Scribæ Herodi sciscitanti, ubi Christus nasceretur, expedite respondere poterant: *In Bethleem Juda, Sic enim scriptum est* &c. Sed nunquid ea Fides explicita necessaria est ad salutem etiam necessitate medii? Dicimus in assertione.

§. IV.

Saltem implicita.

7 **C**ertum videtur, olim quoad necessitatem medii suffecisse Fidem implicitam in Christum Mediatorem, cum certè non omnibus facta fuerit ea revelatio: Ut meritò dicat *D. Thom. 1. c.* Si qui autem salvati fuerunt, quibus revelatio non fuit facta, non fuerunt salvati absque Fide Mediatoris: Quia, etsi non habuerint Fidem explicitam, habuerunt tamen Fidem implicitam in Divinam Providentiam, credentes Deum liberaturum esse hominem secundum modos sibi placitos, & secundum quod aliquibus veritatem cognoscentibus ipse revelavit. Hæc S. Thomas. Sed quæstio difficillima est, an modò Lege Evangelica per orbem sufficienter promulgatâ sufficere possit Fides implicita, an verò etiam necessitate medii necessaria sit ad salutem Fides explicita in Christum Mediatorem, atque etiam in ipsam SS. Trinitatem, ut sine illa nullus salvari possit, stante quacunque ignorantia.

Sen-

11. **Sententia affirmativa est communior DD. apud 8**
 Tanner. tom. 3. disp. 1. q. 7. dub. 2. Qui probabi-
 liores iudicat. Fundamentum sumitur tum ex
 etiam Scripturæ locis plurimis partim §. præced. citatis,
 itanti, quæ post Christi Ascensionem absolutam necessi-
 e pote- tatem Fidei Christianæ, ac in Christum ad salutem
 um of- exprimere videntur. Tum ex ratione, quia sicut
 aria est secundum omnes Fides explicita in Deum est me-
 s in al- dium necessarium ad salutem, cum Deus sit causa
 principalis efficiens nostræ salutis, ita Fides in Chri-
 stum sufficienter propositum debet esse medium ad
 salutem; Quia ipse est etiam causa meritoria no-
 stræ salutis. Confirmant: Sicut in veteri Testa-
 mento Fides saltem implicita in Christum Media-
 torem fuit medium necessarium ad salutem, ita in
 Nova Lege sufficienter proposita Fides explicita de-
 bet esse medium necessarium.

Si dicas: Tot Gentiles ignorantiam invincibili Fi-
 dei Christianæ laborantes, cum eis Evangelium
 nunquam annuntiatum fuerit, ob defectum Fidei,
 solum damnari, non convenire infinitæ Dei Boni-
 tati & Misericordiæ, qui vult omnes homines salvos
 fieri. &c. Non fuisse damnatos, vel defaculo damna-
 ri ob defectum Fidei, vel infidelitatis peccatum,
 sed ob alia peccata, quibus impedièrunt Gratiam
 Dei, ne illuminarentur in Fide vera & Christiana.
 Deus enim cum Gratia sua omnibus sufficienter
 præstita, facienti quod in se est, ulteriorem gratiam
 non denegat: Quod si ergo Gentiles illi cum gra-
 tia sibi præstita cognoscentes Deum, & servantes
 Legem Naturæ fecissent, quod in se est, utique
 acce-

accepissent ulteriorem Gratiam Dei, & illuminati
 fuissent vera Fide in Christum per media opposita
 na, prout hęc & priori sæculò in India & America
 maximè mirabiliter factum videmus. Confirmatur
 id tum variis Dei promissionibus 1. ad Timotheum
Qui omnes homines vult salvos fieri. Joan. 1. *Il-
 minat omnem hominem venientem in hunc mundum.*
 Psal. 9. *Non derelinquisti querentes te Domine.*
 poc. 3. *Ego sto ad ostium, & pulso, si quis aper-
 rit, introibo ad eum.* Isa. 5. *Quid est, quod debet
 facere vinea mea, & non feci &c.* Tum etiam ex
 emplis Cornelii, Centurionis. Act. 10. Evnuchus
 Candacis Reginæ Act. 8. & Macedonum. Act. 16.
 Qui omnes facientes quod in se est, mirabilibus
 mediis à Deo ad Fidem perducti sunt: alia exem-
 pla in historiis obvia præsertim proximis sæculis
 ergò, inferunt, Gentiles in Fide non illuminatos
 ideòque damnatos non fecisse, quod in se est, atque
 adeò causam inculpabilem dedisse ignorantia, & ne-
 gata illuminationis: consequenter negant defactum
 ullum hominem posse laborare ignorantia invinci-
 bili & inculpabili Fidei Christianæ; quia si face-
 rent, quod in se est, illuminarentur. Sed his non
 obstantibus,

- 9 Mihi valdè probabilis semper visa est opposita
 sententia negativa, videlicet etiam post promulga-
 tam Legem Evangelicam Fidem explicitam in
 Christum, adeòque etiam in SS. Trinitatem non
 esse necessariam ad salutem necessitate mediis; sed
 solum necessitate Præcepti post factam sufficien-
 tem propositionem, à quo proindè ignorantia in-

vinci-

Incibilis excuset : ergò hominem defacto habentem
 Fidem explicitam de uno vero Deo , & impli-
 citam de Christo , Trinitate , aliisque Mysteriis
 Fidei Christianæ , tamen servata lege naturali sal-
 vandum fore. Hæc est etiam plurimorum & gra-
 vissimorum DD. quos recitant *Tannerus loco cit.*
Dian. probabilem censent ; & facile defendi
 posse censet *Laym. hic tract. 1. c. 8. num. 5.* Et
 satis benè defendit noster *Herincx hic q. 5.* Ratio
 sufficiens est : Quia reverà talis necessitas mediæ nec
 ex Scriptura , neque ex rei natura necessariò colligi-
 tur. *Non ex Scriptura :* nam omnia illa loca assigna-
 nata , partim solùm significant credentes in Chri-
 stum salvari per istam Fidem ; per quòd non negant
 posse alium excusari ignorantia invincibili : partim
 excludunt à salute incredulos , seu non credentes in
 Christum , quibus Fides Christiana sufficienter
 proposita est : partim optimè intelliguntur de ne-
 cessitate Præcepti tantùm : Nec plus convincit ra-
 tio oppositæ sententiæ , adeoque facile negantur
 consequentiæ. *Neque ex rei natura :* Nam an-
 te Evangelium promulgatum sine dubio homines
 credentes unum verum Deum & servantes Legem
 naturæ , etsi ob invincibilem ignorantiam defectu
 promulgationis absque omni explicita Fide in Chri-
 stum , salvati fuerunt : Atqui etiamnum defacto
 post promulgatum licet Evangelium , potest quis
 cum Divina Gratia unum Deum Auctorem bono-
 rum supernaturalium credere in eo sperare , eumque
 super omnia diligere , naturæ legem servando , & ta-
 men reverà invincibiliter ignorare Christum , ac
 Fidei

Fidei Christianæ Myſteria; neque enim Myſte
 Fidei Christianæ, maximè Trinitatis & Incarn
 tionis, poſſunt cognoſci, niſi, revelatione di
 na, & debita promulgatione ac propoſitione
 prædicationem ac inſtructionem legitimam: Ce
 tiſſimum autem eſt, promulgationem Fidei Chri
 ſtianæ non perveniſſe ad omnes prorsùs Region
 nationes, eſſi pervenerit ad præcipuas Orbis pa
 tes, juxta illud Pſalmiſtæ: *in omnem terram* &
 Hodie etiam adhuc multæ partes Orbis nondum
 ſunt detectæ: & plurimæ ac maximæ partes his
 culis detectæ ſunt in India & America, in quibus
 nullum veſtigium inventum eſt Fidei Chriſtianæ
 Baptiſmi, vel aliorum mediorem ſalutis: ergo
 etiamnum ſaltem in aliquibus locis poteſt dari ig
 norantia invincibilis, & inculpabilis Chriſtianæ Fi
 dei, & aliqui homines per illam excuſati ſalvari po
 terunt. *Confirmatur*: Non eſt conceptibile, quo
 modo promulgatio Fidei Chriſtianæ, facta in hi
 partibus Orbis, poſſit inducere majorem neceſſita
 tem credendi in Chriſtum, in aliis Orbis partibus
 ubi nunquam facta eſt promulgatio, quàm fuerit
 ante omnem promulgationem Fidei Chriſtianæ.
 Sed ante omnem promulgationem Fidei Chriſtianæ
 ſine dubio apud multos ſufficiebat Fides implicita
 in Chriſtum Mediatorem, ut paulò ante dictum eſt.
 ergò eadem etiam modò ſufficere poteſt illis, qui
 bus nondum ea promulgatio vel propoſitio facta eſt.
 Et hætenùs de neceſſitate Medii utique ſatis ſpecu
 lationi datum. Nunc tandem ad praxin proce
 dendum & videndum,

Quali

Qualiter Fides sit necessaria necessitate Praecepti ?

Fidei praeceptum quintuplex assignatur, tria affirmative, scilicet 1. Scire credenda. 2. credendis assentiri interiùs. 3. Fidem Profiteri exteriùs, dum opus est. Quibus opponitur triplex praeceptum omissionis contra Fidem, scilicet 1. ignorare credenda. 2. Non assentiri Articulis Fidei sufficienter propositis tempore debito. 3. Non profiteri exteriùs, dum opus est. Alia duo sunt praecepta negativa, scilicet. 4. Non negare Fidem exteriùs. 5. Non sentire contra Fidem interiùs per infidelitatem positivam. Quibus similiter opponitur duplex praeceptum commissionis, nimirum negare Fidem exteriùs, & sentire contra Fidem interiùs. De hoc ultimo seorsim cap. sequenti. Reliqua priora hoc capite explicanda sunt.

Primum Fidei praeceptum affirmativum scire credenda, non habet oppositum negativum; quia non nescire credenda, idem est ac scire; cum duae negationes faciant affirmationem, & sic affirmativa & negativa reincident in id ipsum.

S E C T I O II.

Primum praeceptum, & obligatio Fidei quoad scientiam credendorum.

S U M M A R I U M.

1. Quilibet fidelis adultus sub mortali tenetur scire & credere explicitè
 2. Praesigna Fidei mysteria & capita, 1. Quae rectè credenda sunt.